

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 10.10.2007
KOM(2007) 575 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

En integreret EU-havpolitik

{KOM(2007) 574 endelig}
{SEK(2007) 1278}
{SEK(2007) 1279}
{SEK(2007) 1280}
{SEK(2007) 1283}

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

En integreret EU-havpolitik

1. RESUMÉ

Havene er Europas livsnerve. De europæiske farvande og kyster har afgørende betydning for Europas tilstand og velstand. De fungerer som handelsveje, klimaregulator og kilde til fødevarer, energi og andre ressourcer, og det er populært at bo og tilbringe fritiden der.

Menneskenes samspil med havet er mere intenst, mere varieret og mere værdiskabende for Europa end nogensinde før. Belastningen er imidlertid ved at være åbenlys. Vi står ved en korsvej i vores forhold til havene.

På den ene side kan vi med teknologi og knowhow udnytte havets værdier bedre og bedre, og flere og flere mennesker søger til Europas kyster for at drage fordel af disse værdier. På den anden side fører de samlede virkninger af alle disse aktiviteter til indbyrdes modstridende anvendelser og skader på det havmiljø, som det hele afhænger af.

Det er en udfordring, Europa er nødt til at tage op. Og set i lyset af den hastige globalisering og klimaforandring er det høje tid.

Det har Europa-Kommissionen indset, og den har igangsat en omfattende høringsproces og analyse af Europas forhold til havet¹. Der har været en massiv respons fra interesserede parter, hvilket klart viser havnenes enorme potentiale og omfanget af udfordringen, hvis vi skal gøre den potentielle bæredygtighed til virkelighed. Der er også kommet en masse idéer til, hvordan Europa kan klare udfordringen.

På grundlag af de værdifulde høringssvar foreslår Kommissionen en integreret EU-havpolitik, der er baseret på en klar erkendelse af, at alt, hvad der har med Europas have at gøre, hænger sammen, og at havpolitikken skal udformes ved en fælles indsats, hvis vi skal opnå de ønskede resultater.

Alle aktører gik kraftigt ind for en sådan integreret indsats på tværs af sektorerne. Det forudsætter et øget samarbejde og effektiv koordinering af al havrelateret politik på de forskellige beslutningstagningsniveauer.

En integreret havpolitik vil styrke Europas evne til at klare problemer i forbindelse med globalisering og konkurrenceevne, klimaforandringer, ødelæggelse af havmiljøet, søfartssikkerhed samt energiforsyningssikkerhed og bæredygtighed. Indsatsen skal bygge på højeste ekspertise inden for havforskning, teknologi og innovation, og den vil være forankret i

¹ Se rapporten om høringsprocessen KOM(2007) 574. Se også Grønbog om en fremtidig havpolitik for EU: en europæisk vision for havene KOM(2006) 275.

Lissabon-dagsordenen for vækst og beskæftigelse og Göteborg-dagsordenen for bæredygtighed.

En integreret EU-havpolitik vil:

- **ændre den måde, hvorpå der udformes politik og træffes beslutninger** - det er ikke længere hensigtsmæssigt, at der på alle niveauer er en opdelt politikudformning og beslutningstagning. Samspilsmuligheder bør kendes og tages i betragtning, der bør udvikles fælles redskaber, synergimuligheder bør kortlægges og udnyttes, og konflikter bør undgås eller løses
- **munde ud i udformningen af et arbejdsprogram** - indsatsen i henhold til de forskellige sektorpolitikker skal udformes inden for sammenhængende rammer. Den handlingsplan, der ledsager denne meddelelse, viser tydeligt, hvor mangfoldig og omfattende den fremtidige indsats skal være. Følgende projekter er særlig vigtige:
 - et europæisk søtransportområde uden barrierer
 - en europæisk havforskningsstrategi
 - nationale integrerede havpolitikker, som medlemsstaterne skal udforme
 - et europæisk netværk for farvandsovervågning
 - en køreplan for medlemsstaternes fysiske planlægning på det maritime område
 - en strategi for at imødegå klimaforandringerne virkninger for kystområder
 - reduktion af CO₂-udslip og forurening fra skibsfarten
 - bekæmpelse af piratfiskeri og ødelæggende højsøbundtrawlfiskeri
 - et europæisk netværk for maritim klyngedannelse
 - en gennemgang af undtagelser i EU's arbejdsmarkedslovgivning for skibsfarts- og fiskerisektorerne.

I denne meddelelse opstilles grundlaget for de styringsmæssige rammer og tværsektorielle redskaber, der er nødvendige for en integreret EU-havpolitik, og der gøres rede for de vigtigste foranstaltninger, Kommissionen vil bestræbe sig på at gennemføre i den kommende tid. Foranstaltningerne vil blive styret af nærheds- og konkurrenceevneprincipperne, økosystemtilgangen og inddragelse af berørte parter.

2. BAGGRUND

Europa har 70 000 km kyst langs 6 have: Atlanterhavet, Det Nordlige Ishav, Østersøen, Nordsøen, Middelhavet og Sortehavet. Kystregionerne tegner sig for mere end 40 % af EU's BNP og befolkning.

Europas tilstand hænger derfor uløseligt sammen med havet. Skibsbygning og skibsfart, havne og fiskeri er fortsat centrale aktiviteter med tilknytning til havet, men også offshore-

energi (f.eks. olie, gas og vedvarende energi) samt turisme ved og på havet kaster store indtægter af sig. Havne og skibsfart giver Europa mulighed for at drage fordel af den hastige vækst i den internationale samhandel og for at spille en førende rolle i den globale økonomi, samtidig med at udnyttelse af mineralressourcer, akvakultur, blå bioteknologi og nye undervandsteknologier er forretningsmuligheder, hvis betydning er voksende. Samme store betydning har den fritidsrelaterede, æstetiske og kulturelle brug, vi gør af havene og deres økosystemer.

Det er en forudsætning for, at disse erhvervsgrøner kan være konkurrencedygtige, at det sikres, at anvendelsen af havmiljøet reelt er bæredygtig. Kystområdernes voksende sårbarhed, den voksende trafik i og udnyttelse af kystfarvanderne, havenes centrale betydning for klimasystemet og den fortsatte forværring af havmiljøet er alle elementer, der nødvendiggør en koncentreret indsats for havene omkring os.

Der er i dag en bred erkendelse af, at havenes bæredygtighed er en stor udfordring på globalt plan; en udfordring, som hænger nøje sammen med klimaforandringerne.

Den voksende konkurrence om havarealerne og den samlede virkning af menneskenes aktiviteter i havenes økosystemer gør, at den eksisterende opsplittede beslutningstagning i maritime anliggender ikke fungerer godt nok og kræver en mere integreret tilgang, der bygger på øget samarbejde. I for mange år har politikkerne vedrørende f.eks. søtransport, fiskeri, energi, farvandsovervågning og -kontrol, turisme, havmiljø og havforskning udviklet sig ad forskellige spor, hvilket til tider har medført ineffektivitet, manglende sammenhæng og indbyrdes modstridende anvendelse.

Ud fra denne erkendelse lægger Kommissionen op til en integreret havpolitik, som omfatter alle aspekter i vores forhold til havene. En sådan innovativ og helhedsorienteret fremgangsmåde vil skabe sammenhængende rammer for politikken, således at det bliver muligt med en optimal og bæredygtig udvikling af alle havrelaterede aktiviteter.

3. STYRINGSMÆSSIGE RAMMER OG REDSKABER FOR EN HAVPOLITIK

En integreret havpolitik forudsætter styringsmæssige rammer, hvor den integrerede fremgangsmåde anvendes på alle niveauer, ligesom der skal anvendes redskaber, der går på tværs af de forskellige sektorer. Den kræver endvidere et sundt økonomisk grundlag, hvor der tages hensyn til resultaterne af forberedende aktioner.

3.1. Anvendelse af den integrerede fremgangsmåde på havforvaltning

Kommissionen har nedsat en havpolitikgruppe, der har til opgave at analysere maritime anliggender og dertil knyttede politikker, at koordinere sektorrelaterede politikker, at sikre, at der tages hensyn til samspillet mellem dem, og at styre udviklingen af tværgående politikredskaber. Kommissionen er endvidere begyndt at bringe EU-agenturer med havrelaterede funktioner sammen med henblik på at sikre, at de kommer med et kollektivt bidrag til udviklingen af havpolitikken.

Princippet om bedre lovgivning vil fra første færd være retningsgivende for Kommissionens politikudformning vedrørende havspørgsmål: Kortlægning af større havrelaterede initiativer i de årlige planlægnings- og programmeringsredskaber, høring af civilsamfundet og interesserede parter, konsekvensanalyser og tværgående arbejdsgrupper

skal være med til at sikre, at Kommissionen er i stand til at udforme og fremlægge forslag, der indebærer en reel integrering.

Andre EU-institutioner og aktører opfordres til at se nærmere på, hvordan den integrerede tilgang til havpolitiske anliggender bedst kan anvendes på en systematisk måde. Visse medlemsstater er begyndt på at udvikle mekanismer til koordinering af udformningen af deres havpolitik. Alle aktører bør deltage i styringsprocessen, og de opfordres til fortsat at henlede Kommissionens opmærksomhed på EU-lovgivning, der efter deres opfattelse udgør en hindring for, at målene for en integreret havpolitik kan nås.

• **Kommissionen vil:**

- **opfordre medlemsstaterne til at udarbejde nationale integrerede havpolitikker i tæt samarbejde med aktører, navnlig kystområderne**
- **i 2008 fremlægge retningslinjer for sådanne nationale integrerede havpolitikker og fra 2009 årligt fremlægge en rapport om EU's og medlemsstaternes foranstaltninger på området**
- **organisere en struktur for høring af aktører med henblik på yderligere udvikling af havpolitikken og udveksling af bedste praksis.**

3.2. Redskaber til udformning af en integreret politik

Integrerede styringsrammer for maritime anliggender forudsætter planlægningsredskaber, der går på tværs af de havrelaterede sektorpolitikker og understøtter en politikudformning på fælles plan. Følgende tre elementer er særlig vigtige: farvandsovervågning, der har afgørende betydning for sikker anvendelse af havarealet, fysisk planlægning på det maritime område, der er et centralt planlægningsredskab for bæredygtig beslutningstagning, og en omfattende og tilgængelig kilde til data og informationer.

3.2.1. Et europæisk netværk for farvandsovervågning

Farvandsovervågning er særdeles vigtig for at sørge for sikker anvendelse af havet og for at sikre Europas søgrænser. Det er vigtigt med en forbedring og optimering af farvandsovervågningen og interoperabiliteten på europæisk plan, for at Europa kan takle problemer og trusler vedrørende søfartssikkerhed, havforurening, retshåndhævelse og generel sikkerhed.

Farvandsovervågningen varetages af medlemsstaterne, men de fleste af de aktiviteter og trusler, den omfatter, er af tværnational karakter. I de fleste medlemsstater er det en række forskellige håndhævelsesinstanser, som arbejder uafhængigt af hinanden, der har ansvaret for overvågning af fiskeri, miljø, kontrol og indvandring. Det medfører ofte, at de sparsomme ressourcer ikke udnyttes optimalt.

Der er derfor efter Kommissionens opfattelse behov for en højere grad af koordinering af farvandsovervågning via et tættere samarbejde internt i og mellem medlemsstaternes kystvagter og andre relevante instanser.

En gradvis etablering af et integreret netværk for fartøjssporings- og e-navigations-systemer for de europæiske kystfarvande og højsøområder, herunder satellitovervågning og det

langtrækkende identificerings- og sporingssystem (LRIT), ville også være et uvurderligt redskab for offentlige instanser.

- **Kommissionen vil:**

- fremme et bedre samarbejde mellem medlemsstaternes kystvagter og relevante organer
- tage initiativer til et overvågningssystem med højere grad af interoperabilitet med henblik på at samle eksisterende overvågnings- og sporingssystemer, der anvendes i forbindelse med søfartssikkerheden, havmiljøbeskyttelsen, fiskerikontrollen, grænsekontrollen og andre retshåndhævelsesfunktioner.

3.2.2. Fysisk planlægning på det maritime område og integreret kystforvaltning (ICZM)

De eksisterende rammer for planlægning har i høj grad fokuseret på landjorden og tager ofte ikke fat på spørgsmålet om, hvordan udviklingen i kystområderne kan påvirke havet og omvendt. Det er nødvendigt at tage fat på de problemer, der opstår som følge af de indbyrdes konkurrerende anvendelser af havet, f.eks. søtransport, fiskeri, akvakultur, fritidsaktiviteter, offshore-energiproduktion og andre former for udnyttelse af havbunden.

Fysisk planlægning på det maritime område er derfor et fundamentalt redskab for en bæredygtig udvikling af havområder og kystområder og for at bringe de europæiske haves miljømæssige sundhed tilbage i topform.

Ifølge en EU-henstilling² er medlemsstaterne begyndt at anvende integreret kystforvaltning for at regulere den geografiske fordeling af økonomiske aktiviteter og for at iværksætte systemer for fysisk planlægning for Europas kystfarvande. Begge disse instrumenter er med til at opfylde de forpligtelser, der er en følge af den tematiske strategi til beskyttelse og bevaring af havmiljøet³, og skaffe erhvervslivet større forudsigelighed med henblik på planlægningen af fremtidige investeringer. Der vil blive etableret et system for udveksling af bedste praksis blandt myndigheder, der beskæftiger sig med fysisk planlægning på det maritime område og integreret kystforvaltning.

Det er medlemsstaterne, der på dette område har beslutningskompetencen. Det, der er behov for på europæisk plan, er, at man forpligter sig til at følge fælles principper og retningslinjer for på en fleksibel måde at gøre processen lettere og for at sikre, at regionale havmiljøsystemer, der går på tværs af landenes søgrænser, respekteres.

- **Kommissionen vil:**

- udarbejde en køreplan i 2008 for at lette medlemsstaternes udvikling af fysisk planlægning på det maritime område

² Europa-Parlamentets og Rådets henstilling af 30. maj 2002 om gennemførelse af integreret kystzoneforvaltning i Europa 2002/413/EF.

³ Jf. forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger (havstrategidirektivet) KOM(2005) 505.

3.2.3. Data og informationer

Grundlaget for en strategisk beslutningstagning vedrørende havpolitik er, at der foreligger et bredt spektrum af data om natur og mennesker aktiviteter på havene, og at der er nem adgang til dem. I betragtning af den enorme mængde data, der er indsamlet og lagret over hele Europa med mange forskellige formål, er det af yderste vigtighed, at der etableres en passende infrastruktur for havrelaterede data og informationer.

Dataene bør samles i et omfattende og kompatibelt system og gøres tilgængelige, så de kan bruges som et redskab til bedre styring, udbygning af tjenester med merværdi og bæredygtig udvikling på havområdet. Det er en stor opgave, der har mange facetter, og som nødvendigvis skal udvikles igennem en årrække i henhold til en klar og sammenhængende plan.

- **Kommissionen vil:**

- **i 2008 tage initiativ til et europæisk havobservations- og -datanetværk⁴ og fremme den multidimensionelle kortlægning af medlemsstaternes farvande med henblik på at forbedre adgangen til data af høj kvalitet.**

4. INDSATSOMRÅDER FOR EN INTEGRERET EU-HAVPOLITIK

Med en integreret EU-havpolitik fokuseres indsatsen primært på følgende 5 områder:

4.1. En optimal bæredygtig anvendelse af havene

Det første mål for en integreret EU-havpolitik er at skabe optimale betingelser for en bæredygtig udnyttelse af havene, hvilket skal skabe vækstmuligheder for havrelaterede sektorer og kystområder.

I mange medlemsstater har de seneste års vækst i den maritime økonomi været større end væksten i økonomien som helhed, navnlig i områder med aktiviteter inden for maritim logistik. Containertrafikken er vokset betydeligt siden 2000 og forventes at være tredoblet i 2020. Områder, der er aktive på andre markeder med stærk vækst, f.eks. skibsstyr, offshore-vindenergi, lystsejlad og krydstogter, vil også have gavn af denne vækst. Det europæiske erhvervsliv har også et stort potentiale til at udvikle avancerede maritime produkter, der kan være ledende på verdensmarkedet, i betragtning af Europas store ekspertise inden for havteknologi.

Men en stor del af potentialet udnyttes ikke. En opdateret strategisk vision for udviklingen af konkurrencedygtige og sikre sektorer inden for skibsfart, havne og lignende er af afgørende betydning, hvis vi skal opnå en bæredygtig vækst i de havrelaterede aktiviteter, samtidig med at de maritime aktiviteter udvikles på en måde, der ikke udgør en trussel mod havøkosystemets sundhed.

Skibsfart er af afgørende betydning for Europas handel internt og eksternt, og den er stadig det centrale element i den maritime klynge dannelse. Erhvervet vil dog kun fortsat kunne trives, hvis EU til stadighed arbejder for at etablere et højt niveau for søfartssikkerhed,

⁴ Bl.a. på basis af GMES-initiativet.

hjælper med at beskytte menneskeliv og miljø og samtidig skabe lige vilkår på internationalt plan.

Skønt skibsfart er en foruroligende kilde til luftforurening og CO₂-udslip, er den fortsat betydeligt mere energieffektiv end vejtransport. Derfor - og på grund af behovet for at nedbringe antallet af lastbiler på Europas tætpakkede veje - vil en integreret havpolitik kraftigt tilskynde til sikker skibsfart. De eksisterende EU-programmer (TEN-T og MARCO POLO) vil fortsat yde støtte til netværk vedrørende motorveje til søs/nærskibsfart. Ved den fremtidige udvikling af TEN bør der også fuldt ud tages hensyn til den øgede anvendelse af havene på energiområdet.

Skibsfart er imidlertid stadig forfordelt i forhold til andre transportmåder. Andre transportmåder drager fordel af større offentlige investeringer. Endvidere er et skib, der sejler mellem to EU-havne, udsat for mere komplekse og tidskrævende procedurer, end en lastbil, fordi der endnu ikke findes et ægte indre marked for søtransport i EU. For at udnytte det europæiske skibsfartserhvervs fulde potentiale skal disse ulemper for søtransport i forhold til andre transportmåder fjernes ved en forenkling af administrative og toldmæssige formaliteter ved maritime tjenesteydelser inden for EU.

- **Med henblik på at gøre søtransport i Europa mere effektiv og sikre dens konkurrenceevne på lang sigt vil Kommissionen:**
 - **foreslå et europæisk søtransportområde uden barrierer**
 - **udarbejde en omfattende søtransportstrategi for 2008-2018.**

De europæiske havne er endnu et afgørende led i den logistikkæde, Europas økonomi er afhængig af. De udgør centre for økonomisk aktivitet, som har en central funktion for kvaliteten af bymiljø og naturligt miljø omkring dem.

Globalisering medfører, at der er en hidtil uset vækst i den internationale handel. Da 90 % af Europas handel med tredjelande og næsten 40 % af handelen mellem medlemsstaterne går via havnene, er det ikke svært at forstå den udfordring, Europas havne står over for, hvis de skal klare det voksende behov. Udviklingen af havnenes kapacitet skal afspejle væksten i Europas handel internt og eksternt, og den skal ske, således at den er tråd med relevante EU-politikmål, navnlig vedrørende miljø og konkurrenceevne.

- **Kommissionen vil:**
 - **foreslå en ny havnepolitik, hvor der tages hensyn til havnenes mange funktioner og til logistik i Europa generelt**
 - **fremsætte forslag om at reducere luftforureningen fra skibe i havne, navnlig ved at fjerne skattemæssige ulemper ved at få leveret strøm fra land**
 - **udstede retningslinjer om anvendelsen af EU's relevante miljølovgivning på havneudviklingen.**

Europas maritime logistikkæde forudsætter også avancerede *skibsværfter og skibsudstyrsvirksomheder*, og EU vil bygge videre på succesfulde initiativer⁵ med henblik på at fremme udviklingen af sådanne virksomheder, navnlig små og mellemstore virksomheder.

Større investeringer i havforskning og havteknologi vil være befordrende for indsatsen for økonomisk vækst uden yderligere alvorlige miljøødelæggelser. Sådanne investeringer vil også skabe nye muligheder. Miljødrevne teknologier, der tillader maritime aktiviteter at trives, samtidig med at havmiljøet bevares, vil bringe det europæiske erhvervsliv i førerfeltet i takt med fremkomsten af globale standarder og nye, lovende erhvervsgrøner, som f.eks. blå bioteknologi, offshore-produktion af vedvarende energi, undervandsteknologi og -udstyr og havbrug.

Teknologi giver også Europa mulighed for at udnytte havets fulde potentiale som olie- og gaskilde⁶ og kilde til vedvarende energi og som et middel til energitransport ved at gøre energitransportruterne mere mangfoldige og dermed give øget forsyningssikkerhed. Som Europas energisituation er, ser det ud til, at der bliver øget mulighed for synergi mellem energipolitikken og havpolitikken⁷. I den forbindelse blev det i Kommissionens meddelelse af januar 2007 om en europæisk energistrategi⁸ erkendt, at der er behov for en videreudvikling af udnyttelsen af havene til fremme af EU's mål på energiområdet.

Virksomhedsintegration og konkurrenceevne i den maritime sektor fremmes i høj grad ved *tværsektoriel klyngedannelse*⁹. Sådanne klynger vil være befordrende for den maritime knowhow i Europa og får derfor en central placering i havpolitikken. Offentligt/privat samarbejde om maritime ekspertisecentre udgør også en fin ramme for, at samspillet mellem forskellige erhvervsgrøner og sektorer kan forstås fuldt ud og planlægges.

- **Kommissionen vil tilskynde til tværsektoriel klyngedannelse og oprettelse af regionale maritime ekspertisecentre samt fremme et europæisk netværk for maritim klyngedannelse.**

Det er også Kommissionens mål at øge antallet og kvaliteten af *havrelaterede job* for Europas borgere. Faldet i beskæftigelsen til søs er foruroligende og skal vendes til en stigning, da søfarendes erfaringer også er af central betydning for jobbene på land.

Det er nødvendigt med bedre personalepolitik og arbejdsforhold (herunder sundhed og sikkerhed) understøttet af en samordnet indsats fra alle maritime aktører og effektive lovgivningsmæssige rammer, der tager det globale aspekt i betragtning, hvis europæerne skal betragte sektoren som attraktiv. Kommissionen støtter fuldt ud dialogen mellem arbejdsmarkedets parter om indarbejdelse i EU-lovgivningen af ILO-konventionen om søfarendes arbejdsstandarder. Kommissionen vil endvidere fremme udformningen af et system, der giver de europæiske borgere bedre og bredere karrieremuligheder i de maritime klynger. Det indebærer bl.a., at havrelaterede undersøgelser skal omfatte flere aspekter, og at færdigheder og kvalifikationer i forhold til de havrelaterede erhverv skal forbedres.

⁵ F.eks. Waterborne Platform og LeaderShip 2015.

⁶ Ifølge International Association of Oil and Gas Producers (OGP) bliver 40 % af den olie og 60 % af den gas, der i dag bruges i Europa, udvundet til havs.

⁷ Se Kommissionens arbejdsdokument "Energy policy and maritime policy: ensuring a better fit".

⁸ Meddelelse fra Kommissionen til Det Europæiske Råd og Europa-Parlamentet - En energipolitik for Europa KOM(2007) 1.

⁹ Se arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene, der er bilag til denne meddelelse.

- **Kommissionen vil:**

- **i nært samarbejde med arbejdsmarkedets parter revurdere de punkter, hvor søfartserhvervene ikke er omfattet af EU's arbejdsmarkedslovgivning¹⁰**
- **fremme et certifikat for maritim ekspertise.**

På trods af den hidtidige indsats er den øgede økonomiske aktivitet ved kysterne og på havene i Europa blevet set som en ødelæggende faktor for *havmiljøkvaliteten*. Kommissionen har allerede fremsat forslag om en EU-havstrategi med tilhørende direktivforslag¹¹ for at standse og vende denne tendens og for at opstille rammer for EU's indsats for, at havmiljø kan få en god miljøstatus baseret på en bæredygtig udvikling.

Udfordringen bliver ikke nemmere af de voldsomme konsekvenser, klimaforandringerne forventes at få for kystområderne. Kulstoflagring under havbunden er en nyskabende aktivitet, som har god mulighed for at mildne klimaforandringerne. EU skal fortsat være på forkant med denne teknologi ved at have en sammenhængende politik, så potentialet kan udnyttes fuldt ud.

I det øjemed er det nødvendigt at nå målene i EU's miljølovgivning, navnlig habitatdirektivet¹² og det foreslåede havstrategidirektiv. De gældende EU-forskrifter om sikkerhed til søs og forebyggelse af forurening forårsaget af skibe er også relevante i denne forbindelse. En hurtig vedtagelse af forslagene i den 3. pakke vedrørende sikkerheden til søs vil være et vigtigt supplement til de eksisterende forskrifter.

- **Kommissionen vil:**

- **iværksætte pilotaktioner for at reducere konsekvenserne af og foretage tilpasninger til klimaforandringerne i kystområder**
- **aktivt støtte den internationale indsats for at mindske skibenes luftforurening og fremsætte forslag på europæisk plan, hvis en sådan indsats ikke bærer frugt**
- **aktivt støtte den internationale indsats for at mindske drivhusgasemissionerne fra skibe og, hvis en sådan indsats ikke bærer frugt, overveje mulighederne for EU-foranstaltninger i den forbindelse**
- **under behørig hensyntagen til igangværende arbejde på internationalt plan fremsætte forslag om ophugning af forældede skibe på en effektiv, sikker og miljømæssigt bæredygtig måde.**

I forbindelse med *fiskeriforvaltningen* skal der i højere grad tages hensyn til kystsamfundenes velfærd, havmiljøet og samspillet mellem fiskeriet og andre aktiviteter. Der vil være en energisk indsats for genopbygning af fiskebestandene, hvilket kræver pålidelige videnskabelige oplysninger og en intensivering af overgangen til flerårig planlægning.

¹⁰ Nyvurdering af social- og arbejdsmarkedslovgivningen med henblik på at skabe flere og bedre job inden for søfartserhvervet i EU KOM(2007) 591.

¹¹ KOM(2005) 504 og KOM(2005) 505.

¹² Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter.

Kommissionen vil tage skridt til at sikre, at den fælles fiskeripolitik afspejler den økosystembaserede tilgang i strategien for havmiljøet, og den vil arbejde for at eliminere ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri i EU-farvande og højsøområder.

Forvaltning af fiskebestandene ved anvendelse af "maksimalt bæredygtigt udbytte" vil give en bedre fremtid for det europæiske fiskerierhverv og sikre dets bidrag til Europas forsyningssikkerhed på fødevarerområdet. I henhold til internationale forpligtelser bør dette opnås senest i 2015.

Der skal også gøres noget ved fiskernes sikkerhed på arbejdspladsen som led i arbejdet med arbejdsforhold og social- og arbejdsmarkedspolitik for søens folk, og fiskernes erfaringer med og viden om havet bør udnyttes til gavn for hele samfundet.

Væksten i akvakulturerhvervet med henblik på at efterkomme den stigende efterspørgsel på verdensplan efter fisk og skaldyr bør opnås inden for lovgivningsmæssige rammer, der fremmer iværksætterånd og innovation og samtidig sikrer overholdelse af høje miljø- og folkesundhedsmæssige standarder.

• **Kommissionen vil:**

- **iværksætte en håndfast indsats for at eliminere udsmid¹³ og ødelæggende fiskerimetoder, f.eks. højsøbundtrawlfiskeri på følsomme habitater¹⁴**
- **iværksætte en håndfast indsats for at eliminere ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri¹⁵**
- **fremme udviklingen af et miljømæssigt sikkert akvakulturerhverv i Europa.**

4.2. Opbygning af et videns- og innovationsbaseret grundlag for havpolitikken

Havvidenskab, -teknologi og -forskning er af afgørende betydning for en bæredygtig udvikling af aktiviteter til søs.

Ved at bidrage til udviklingen af en mere avanceret forståelse af de menneskelige aktiviteter konsekvenser for havsystemer vil forskning og teknologi blive central for imødegå, at udviklingen af aktiviteter til søs nødvendigvis fører til miljøødelæggelser.

En styrkelse af den tværfaglige tilgang til havvidenskab kan være med til at give et bedre kendskab til samspillet mellem aktiviteter til søs, og det vil derfor udgøre en uundværlig bestanddel af en integreret havpolitik. Det er samtidig af afgørende betydning, hvis vi i videst muligt omfang skal kunne forudsige virkningerne af klimaforandringerne.

Havforskning er dyrt, så der er ikke råd til ineffektivitet. For at Europas ressourcer kan udnyttes bedst muligt, er det nødvendigt at udforme en klar strategi, der knytter de politiske og de forskningsmæssige prioriteringer sammen, tager fat på problemer på tværs af sektorer, optimerer synergier mellem medlemsstaternes og EU's indsats, undgår overlapninger i

¹³ Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet: En politik, der skal reducere uønskede bifangster og eliminere udsmid i europæisk fiskeri KOM(2007) 136.

¹⁴ Meddelelse og forordningsforslag forventes fremlagt den 17.oktober 2007.

¹⁵ Meddelelse og forordningsforslag forventes fremlagt den 17.oktober 2007.

indsatsen og forbedrer dialogen mellem berørte parter. Europa har også behov for at undersøge, hvordan forskning bedre kan bidrage til innovation, og hvordan viden og færdigheder mere effektivt kan udmøntes i industriprodukter og tjenesteydelser.

Udviklingen af det europæiske havobservations- og -datanetværk¹⁶ bliver et vigtigt redskab for denne strategi.

• **Kommissionen vil:**

- **fremlægge en omfattende europæisk strategi for havforskning i 2008**
- **iværksætte fælles, tværgående indkaldelser af forslag under det 7. forskningsrammeprogram med henblik på at fremme en integreret tilgang og øge kendskabet til maritime anliggender**
- **støtte forskning i at forudsige, afbøde og tilpasse sig til klimaforandringerne konsekvenser for maritime aktiviteter, havmiljøet, kystområder og øer**
- **støtte oprettelsen af et europæisk partnerskab for havvidenskab med henblik på en samordnet dialog mellem forskningssektoren, erhvervslivet og beslutningstagere.**

4.3. Optimering af livskvaliteten i kystområderne

Befolkningstilvæksten i *kystområder og på øer* har i det seneste årti været det dobbelte af EU-gennemsnittet. Kystsamfund er ligeledes destinationen for de fleste af turisterne i Europa, hvilket gør, at behovet for at få økonomisk udvikling, miljømæssig bæredygtighed og livskvalitet til at gå op i en højere enhed er særlig presserende i de pågældende områder.

Regionale myndigheder og kystsamfund har en vigtig funktion med hensyn til reguleringen af aktiviteter i kystområder og til søs. Regionsudvalget, kystområder og deres netværk er således vigtige partnere i udviklingen af en integreret EU-havpolitik.

Som følge af deres havne og havrelaterede erhverv har de pågældende områder strategisk betydning for Europa som helhed. De tilvejebringer vigtige tjenesteydelser til de indre landområder og fungerer som base for kontrol af grænser og kystfarvande. De deraf følgende infrastrukturbehov er betragtelige og skal tages i betragtning ved fordelingen af EU-midler. Kystområderne er også i særlig grad berørt af klimaforandringerne, og risikostyring kan have dramatiske konsekvenser for deres budgetter og økonomi.

Havet er afgørende for turismen ved og på havet, som har haft central betydning for den økonomiske udvikling i Europas kystområder. Kommissionen vil arbejde mere aktivt sammen med aktørerne for at udvikle en bæredygtig turismepolitik, der tager hensyn til turismen ved og på havet.

Der findes finansieringskilder, men aktørerne mener ikke, at adgangen til information er tilstrækkelig god. Kommissionen vil arbejde for at optimere støtten til havrelaterede projekter i kystområder og på øer inden for de finansieringsredskaber, EU råder over.

¹⁶ Se afsnit 3.2.3.

Det er også et klart behov for bedre socioøkonomiske data om maritime sektorer og kystområder, idet problemer med at indhente sådanne oplysninger begrænser de regionale aktørers evne til at udforme rationelle, langsigtede planer og investeringer.

Samarbejde på tværs af regionerne er også afgørende for udviklingen af Europas kystområder, idet der samtidig skal tages hensyn til deres mangfoldighed og særpræg. Kommissionen vil derfor fuldt ud udnytte programmet for territorielt samarbejde til at støtte en tværregional udvikling på havområdet.

Regionerne og øerne i EU's yderste periferi lider under betydelige økonomiske ulemper, men de har et stort potentiale inden for havrelaterede aktiviteter og havforskning. Deres vidtstrakte hav- og kystområder har økosystembaserede tjenesteydelser af betydelig interesse for EU. Inden for rammerne af den seneste meddelelse om regionerne i EU's yderste periferi vil Kommissionen fremme såvel udviklingen af deres maritime potentiale som deres samarbejde med naboer i deres region.

• **Kommissionen vil:**

- **som led i det kommende turismeinitiativ fremme turismen ved og på havet**
- **udforme en database med oplysninger om disponible EU-midler til havrelaterede projekter og kystområder, og den vil senest i 2009 udvikle en database med socioøkonomiske data om maritime sektorer og kystregioner**
- **foreslå en EU-strategi for katastrofeforebyggelse med fokus på risiciene for kystområderne**
- **fremme udviklingen af det maritime potentiale hos regionerne og øerne i EU's yderste periferi.**

4.4. Fremme af Europas førerposition vedrørende internationale maritime anliggender

EU vil arbejde for en mere effektiv international styring af maritime anliggender og en effektiv håndhævelse af international havret og indtrængende opfordre medlemsstaterne til at ratificere de relevante instrumenter. EU vil fremme koordineringen af europæiske interesser i vigtige internationale fora.

Prioriteringerne i EU's integrerede havpolitik internationalt set vil være adgangen til internationale markeder for Europas maritime industrier og tjenesteydelser, bæredygtig videnskabelig og kommerciel udnyttelse af dybhavet, beskyttelse af den globale biodiversitet i havene, bedre sikkerhed og sundhed til søs, arbejdsforhold, reduceret forurening fra skibe og bekæmpelse af ulovlige aktiviteter i internationalt farvand.

Der vil også blive lagt vægt på de geopolitiske konsekvenser af klimaforandringerne. I den forbindelse vil Kommissionen i 2008 fremlægge en rapport om strategiske spørgsmål vedrørende Det Nordlige Ishav.

Maritime anliggender vil jævnligt blive taget op under drøftelserne med de af EU's partnere, der allerede har taget skridt til en integreret tilgang til havpolitikken, f.eks. Australien, Canada, Japan, Norge og USA, samt andre partnere, f.eks. Brasilien, Indien, Kina og Rusland.

EU vil også udvikle et fælles ansvar for de farvande, det har tilfælles med de nærmeste naboer. EU vil bl.a. fremsætte forslag om øget samarbejde om forvaltningen af Middelhavet og Sortehavet. Det vil fremme samarbejdet om maritime anliggender som led i den nordlige dimension af politikken for EU's eksterne forbindelser og medtage maritime anliggender på EU's dagsorden for samarbejde med udviklingslande, herunder små østater, der er udviklingslande. I den forbindelse vil EU støtte kapacitetsopbygning i udviklingslande vedrørende havpolitik og havret.

Kommissionen vil foreslå en gennemførelsesaftale under UNCLOS¹⁷ om biodiversitet i havområder, der ligger uden for national jurisdiktion, og arbejde for, at der gennemføres internationale forhandlinger om beskyttede havområder på åbent hav.

- **Kommissionen vil:**

- **fremme samarbejdet i forbindelse med udvidelsespolitikken, den europæiske naboskabspolitik og den nordlige dimension, så det også omfatter havpolitiske spørgsmål og forvaltning af fælles farvande**
- **foreslå en strategi for EU's havpolitik udadtil via en struktureret dialog med vigtige partnere.**

4.5. Et mere synligt maritimt Europa

De interesserede parter har klart givet udtryk for, at processen med udformning af en EU-havpolitik har været gavnlig med henblik på at gøre offentligheden opmærksom på værdien af den maritime økonomi og kultur- og naturværdierne, og at processen har givet dem en følelse af fælles mål og identitet.

En integreret havpolitik bør bidrage til at gøre det maritime Europa mere synligt og give maritime aktiviteter og søfartserhvervene et bedre image.

Politikken bør også fremme Europas maritime kultur- og naturarv, støtte samfund med tilknytning til havet, herunder havnebyer og traditionelle fiskersamfund, deres håndværksprodukter og traditionelle færdigheder, og fremme de indbyrdes forbindelser, der øger deres viden og synlighed.

- **Kommissionen vil:**

- **lancere et europæisk atlas over havene som et undervisningsværktøj og som et middel til at sætte fokus på vores fælles maritime kultur- og naturarv**
- **foreslå, at der fra 2008 hvert år afholdes en havets dag i Europa, der skal gøre maritime anliggender mere synlige og fremme forbindelserne mellem organisationer, museer og akvarier, der beskæftiger sig med den maritime kultur- og naturarv.**

¹⁷ De Forenede Nationers havretskonvention.

5. KONKLUSION

Det Europæiske Råd hilste i juni 2007 de omfattende drøftelser velkommen, der har fundet sted i Europa, om den fremtidige havpolitik, og stats- og regeringscheferne opfordrede Kommissionen til at udarbejde en europæisk handlingsplan til fremlæggelse i oktober. Denne handlingsplan skal under hensyn til nærhedsprincippet tage sigte på at undersøge det fulde potentiale i havbaserede økonomiske aktiviteter, der foregår på en miljømæssigt bæredygtig måde.

Med denne meddelelse og den dertil knyttede handlingsplan imødekommer Kommissionen Det Europæiske Råds anmodning, og den har taget hensyn til de synspunkter, der er blevet fremsat af de øvrige EU-institutioner, medlemsstaternes regeringer og parlamenter og en lang række aktører¹⁸.

Kommissionen opfordrer Det Europæiske Råd, Ministerrådet og Europa-Parlamentet samt Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget, nationale og regionale myndigheder og andre interesserede parter til at reagere proaktivt i forhold til denne politik.

¹⁸ Flere oplysninger findes i konklusionerne fra høringen om en europæisk havpolitik KOM(2007) 574 af 10.10.2007.